

GEORGIANA COSTEA

VOT ÎN ALB

EDITURA

București, 2025

Capitolul 1

*Dă-mi, doamne, puterea să pierd,
să pot s-o iau de la zero.*

Anna: Nu l-am respectat îndeajuns de mult încât să fiu furioasă pe el. Pur și simplu, mi-am dat seama că frenezia nu cuprinsese doar țara, ci și... pe soțul meu.

Reporter: Chiar aș vrea să vorbim despre soțul tău, având în vedere rolul-cheie pe care l-a avut în instaurarea regimului.

Anna: Rolul-cheie.... Soțul meu a părut să fie întruchiparea regimului, așa cum era menit. A pregătit foarte bine acea lovitură de stat sau revoluție sau ce-o fi fost ea. A vrut să revină la... În fine, el era țara, țara era el. Era un întreg...

Îmi amintesc atât de clar prima noastră ceartă, în mare pentru că aveam impresia naivă că dragostea noastră era imună. Nu îl credeam în stare să ridice tonul. Îl vedeam atât de calm, întotdeauna calculat, un om care își păstra

controlul... dar care și tânjea după control. Întotdeauna dădea impresia că știe exact ce face, că nu își pierde niciodată cumpătul, iar când a țipat pentru prima dată... nu mi-a venit să cred că a reacționat atât de impulsiv. Am răspuns. Am țipat și eu, instinctiv, dintr-un mecanism de apărare. Mă apăram pe mine, dar simțeam că îmi apăram și țara. Nu era nimic concret, nimic palpabil care să justifice intensitatea, ci eram doar noi, în bucătărie, acoperind argumentele cu țipete.

De altfel, bucătăria arăta sinistru. Pereții îngălbeniți, îmbâcsiți cu fum de țigară, parcă se apropiau doar pentru a mă strivi. O singură linie albă amintea de vremurile trecute, acolo unde se afla un raft pe care foștii proprietari așezau flori. Au fost forțați să se mute într-o garsonieră, căci săracii bătrâni se aveau doar unul pe altul. Acum, în bucătăria noastră, fiecare colț era copleșit de haos și neglijență, iar atmosfera devenise greu de suportat. Chiar dacă mobilierul ocupa întregul perete din fața mesei la care stăteam așezați, dulapurile erau aproape goale, găzduind doar cămile pe care le aducea din călătoriile sale, farfuriile universale și conservele cu fasole, mazăre și năut, care mascau un mic borcan cu ciocolată adus, de asemenea, dintr-o vizită făcută în Italia. Eu nu ieșisem niciodată din țară, dar știam că nu era târziu. Voi pleca de aici. Într-un colț am ascuns și eu o scrumieră de sticlă, neagră, singurul lucru din această casă care îmi amintea de viața de dinainte de regim.

Apartamentul nostru era mic, iar bucătăria pe măsură, reușind cu greu să ne cuprindă față în față, la masă, foarte aproape de plita cu butelie și chiuveta în care încăpeau doar câteva farfurii și tacâmuri murdare. În spatele meu,

draperia violet acoperea geamul îngust, inutil din cauza amplasării; nici nu puteam aerisi, nici nu lăsa lumina să pătrundă înăuntru. Era nevoie să stăm tot timpul cu becul aprins, lumina artificială oferind o atmosferă sumbră.

Fereastra era acum închisă pentru a păstra taina conversației, dar dimineața puneam câteva firimituri pentru porumbei, singurii vizitatori pe care îi aveam și, în serile în care găteam, lăsam să intre râsetele copiilor, care mă întristau de fiecare dată.

Eram nevoiți să stăm într-un astfel de apartament, căci asta era politica și nu puteai avea mult. Nu trebuia să ai mai mult. „Fiecărui după nevoi“... iar nevoile noastre erau limitate la un apartament de două camere, și așa prea mare pentru un cuplu căsătorit. Nu mi-a spus prețul unui astfel de privilegiu, însă nu aveam nevoie de prea multe cuvinte, știam doar că el, și prin extensie eu, era mai egal decât alții. În schimb, a mascat beneficiul a două camere printr-o modestie ce se apropia de paragină. Asta era ceea ce și-a dorit. Țsta era regimul extremiștilor pe care oamenii l-au votat cu atât de multă încredere, un regim care pretinde că era în slujba omului, deși nu avea legătură nici nu ideea, nici cu omul. Și în acest regim trăiam și eu.

Mă ridic de pe scaun, în speranța că pot pune capăt unei conversații din care tot eu, doar eu, voi avea de suferit.

— O floare nu înflorește special pentru albină, îi răspund, acoperindu-i cuvintele. Regimul nu a fost creat pentru tine!

— Nu, a fost creat pentru cei pierduți care... care... nu-și vedeau adevărata valoare și curajul! Pentru patrioți și cei cu credință... pentru ca ei să fie liberi. A fost creat

pentru tine! Să te salveze! Te-am salvat, mama mă-sii, dar, dacă continui în ritmul ăsta, te vor închide și să fiu al naibii dacă voi scoate un cuvânt în apărarea ta. Stai jos!

— Asta îți dorești? Asta își dorește un soț pentru soția lui? Pentru partenera lui? Să fie închisă?

Fața lui devine neutră. Își pune coatele pe masă și își afundă capul în mâini, înainte să și-l ridice brusc și să mă privească rece.

— Draga mea, nu te flata singură. Poate că sunt eu soțul tău, dar nu suntem parteneri. Și dacă tot îți plac... astfel de metafore: dai vina pe floare dacă nu înflorește? Chiar nu știi dacă ceea ce faci este o greșală, imprudență sau pură prostie!

Îmi simt obrajii în flăcări, iar inima îmi bate de parcă vrea să-mi aducă aminte că este încă acolo. Mâinile îmi tremură și simt un nod în gât. Este o reacție de *luptă, fugi sau îngheț* și aleg să lupt, deși am aflat recent și de o a patra reacție în fața pericolului: *supunere*. Nu de data aceasta.

— Eu sunt floarea din ipoteza ta, nu ceea ce numești tu acum „democrație“, îi răspund, deși știu că nu m-a întrebat, în mod direct, nimic.

Anna: ...și am realizat prea târziu. Nu știam că omul cu care împărțeam patul era, de fapt, unul dintre arhitecții regimului. Pur și simplu, nu știam. Adică, nu mă înțelege greșit, știam că are un rol important. Pleca tot timpul în delegații, avea bani, era diferit de ceea ce vedeam pe stradă, dar nu știam că a fost unul dintre cei care au pus bazele. Imaginea partidului... Partidul Unirii, Libertății și Suveranității, PULS, așa se numea, era altcineva, un

tânăr de vreo 30 și ceva de ani, carismatic și cu vorbele la el. Se mișca în stânga și-n dreapta, făcea scandal, apărea pe afișe... bănuiam că e și fondatorul. Apoi, când PULS a obținut majoritatea funcțiilor importante din stat, tot acest tânăr a rămas în față, el părea să conducă tot. Eu nu știam prea multe despre politică... poate insuficient cât să înțeleg pericolul, iar asta a fost prima mea greșeală. Nu vorbeam foarte multe cu soțul meu despre asta. Nu am vorbit prea mult nici înainte să ne căsătorim.

Reporter: Când ai aflat? Că juca un rol cu adevărat important?

Anna: Îmi amintesc o ceartă... Știi, viața merge mână-n mână cu moartea și așa era și în cazul lui. Părea... dependent de noul regim. I-am mărturisit ce simțeam, cât de mizerabilă eram în „Țara noastră Unită“, că mă blamam pentru că nu am avut curajul să fug mai devreme, în timpul Revoluției, înainte de Unire, poate chiar și după... I-am zis că aș vrea să plec atunci, că sunt prea egoistă să rămân în speranța că vom avea din nou democrație. „Știi prea bine istorie încât să îmi dau seama că nu ne vom reveni curând“, i-am spus. Ce naivă! Erau deja câțiva ani buni de când trăiam în regim, în noua țară. Doamne, îmi vine să plâng doar când mă gândesc și au trecut peste 20 de ani de la Unire sau... cum o numea? Reîntregirea poporului? Corectarea istoriei... nu... nu știi, în esență spunea de revenirea granițelor la harta de înainte de Al Doilea Război Mondial. În fine, atunci, când ne-am certat, modul în care vorbea mi-a atras atenția. Reacția lui, nu știu, m-a luminat. Iar de atunci am vorbit doar despre asta.

Reporter: Care a fost reacția lui?

Anna: Ce să zic... doar o altă expresie a narcisismului său latent. Mi-a spus că nu știu nimic și că, dacă mai continui sau deschid vreodată acest subiect, mă va raporta. „Voi chema poliția“, a zis... să mă gândesc... mi-a mai spus: „Niciodată în viața ta să nu mai rostești astfel de cuvinte, să ataci partidul sau să ai tu idei. Nu credeam că ești așa de proastă“. Înțelegi? Trăiam alături de cineva care nu doar că nu mă înțelegea, dar care era dispus să mă distrugă pentru a-și păstra iluzia de control și putere. Era clar că orice vis de libertate pe care l-aș fi avut era amenințat de însăși persoana care ar fi trebuit să-mi fie alături. „Voi, tinerii, nu știți nimic“, a mai spus. Îmi amintesc bine: „Nu aveți nici cea mai mică idee despre cât de importantă este această schimbare pentru prosperitatea noastră“. Și ceva de genul: „Este singura soluție reală pentru bunăstarea țării. Noi, cei care am trăit și am muncit înainte, știm ce sacrificii sunt necesare pentru a asigura stabilitatea și prosperitatea. Voi? Nu știți nimic“. Nimeni nu putea fi atât de orb sau prost încât să nu vadă că țara se transformase într-o tiranie după Unire. El nu era nici prost, nici îndochinat. Credea în ceea ce spunea pentru că el crease tot.

Mă uitam la omul din fața mea și eram pietrificată. Cum am putut fi atât de oarbă? Trebuia să mă aștept la o astfel de reacție; se considera un cunoscător al adevărului absolut și era absorbit de propria viziune. Credea cu tărie că regimul era o veritabilă salvare pentru toți cei care dădeau dovadă de suficientă înțelepciune ca să-l aprecieze.

— Nu ești capabilă să înțelegi sacrificiile necesare pentru... a menține această realitate care ne aduce confortul

și siguranța, îmi spune calm. Este un moment extraordinar în istoria omenirii.

Îmi promisese dimineată că vom lua cina împreună. Imediat ce am ajuns la birou, la fabrică, am anunțat că va trebui să plec mai devreme pentru că soțul meu era în țară pentru câteva zile. Am întâmpinat doar atitudini pozitive, așa că toată ziua mi-am ocupat timpul cu hârtii și telefoane. Eram secretară, un progres vizibil față de magazinul în care lucrasem acum câțiva ani ca vânzătoare, un loc de muncă mai sigur și care nu implica ture de noapte. Nu aveam mare lucru de făcut, scriam e-mailuri, preluam mesajele pentru șeful meu, mă ocupam de corespondența fabricii. Mai aveam două colege care aveau aceleași atribuții, dată fiind dimensiunea întreprinderii. Fabrica era a poporului, iar cei care știau istorie înțelegeau la cât de mulți angajați poate să ajungă. Financiar, nu stătea bine, dar ce companie are profit în primii ani de la înființare, mai ales dacă angajații sunt obligați să muncească?

Am plecat cu cincisprezece minute înainte ca programul să se încheie, aproape alergând până acasă, trecând pe lângă bancă – opt oameni la coadă, poștă – patru oameni la coadă, florărie – doi oameni la coadă, pe lângă zidurile cu afișele partidului, panoul care anunța programul teatrului din apropiere, magazin – opt oameni la coadă.

— Draga mea, îți amintești de teatrul de dinainte? Pentru proști, îmi spune cu un zâmbet ironic pe față, sprijinindu-se lejer de marginea mesei.

Privirea lui e aspră, aproape disprețuitoare, și îi văd mâinile strângându-se și relaxându-se încet, într-un gest involuntar de frustrare.

— Toți credeau că votul lor are un impact și, privește, unde i-a adus?

— Îmi amintesc foarte bine că se făceau alegeri libere, da. Și că, nu știu, puteam protesta atunci când eram nedreptățiți.

Răspunsul meu nu-l mulțumește și presimt că...

— Și cu ce te-au ajutat protestele la care ai participat?
...vrea să atingă un punct sensibil. Bineînțeles.

— Dacă nu eram de acord cu guvernul, îl puteam înlătura. Aveam alegeri.

— Alegeri? Întreabă ironic, ridicând vocea, ca și cum aș fi spus ceva ridicol. Ce alegeri? Între doi capitaliști care ne exploatau la fel? Eventual susținuți de globaliști, de corporații și miliardari care controlau tot? Economia, educația... totul era aranjat din spatele cortinei!

Îmi ridic privirea spre el doar pentru a-l vedea din ce în ce mai agitat. Vorbește rapid, ca și cum fiecare cuvânt îl descarcă de o povară veche... iar eu sunt țința.

Nu susținem niciodată astfel de conversații, despre politică, economie sau țară, în general, și îl surprind profund inconfortabil. Mă întreb ce gândește despre mine, soția lui, femeia aflată de cealaltă parte a mesei care are curajul, după doi ani ani de căsătorie, să aibă... idei și care își permite să i le transmită. În special, idei care sunt într-o contradicție dureroasă cu credințele sale. Îl văd, îi privesc chipul și văd cum își schimbă expresiile – o ușoară crispare, un amestec de surpriză și iritare, poate chiar un dram de dezamăgire.

— Doar corupție, continuă. Libertatea pe care o propovăduiești e doar o iluzie. Acum trăim în maturitate. Ne-am ridicat la înălțimea crezului nostru!

— Nu era o iluzie și nu era perfect... dar era perfectibil. Cel puțin, nu era tiranie. Măcar nu ne controlau rușii!

Îl privesc direct în ochi, încercând să-i captez atenția, să-l fac să vadă adevărul din spatele cuvintelor mele, să înțeleagă că ceea ce spun e... corect. E așa cum ar trebui să fie.

— Tot sistemul tău capitalist se bazează pe exploatare, replică el. O mână de bogați care controlau toate resursele și își umpleau buzunarele, în timp ce restul munceau din greu pentru salarii de mizerie. Mai spune-mi de justiție economică... Birouri luxoase din care o mână de imperia-liști dictau și condamnau săracii la o viață plină de lipsuri, deși munceau din greu...

— Birouri ca al tău?

— Nu știi cum arată biroul meu. Nu știi absolut nimic despre mine și ceea ce fac când nu-s acasă. Incredibil, nu știi nici măcar pe ce lume trăiești! Ai fost oarbă, știi? Oarbă. N-ai văzut că vechea clasă politică fura resursele și pretindea că le deține, deși erau și sunt ale poporului! Istoria măreață a Țării noastre Unite ne-a fost confiscată și doar partidul a reușit să o recupereze din ghearele ălor, iar acum ce faci?! Ne blamezi?! Arunci cu critici la adresa partidului de parcă știi tu mai bine? Cum să știi tu mai bine?! Tu înțelegi ecuații simple? Șansele de progres, ca națiune, nu doar că se apropiiau de zero. Erau zero, continuă, ridicând vocea.

— Și acum? E mai bine?!

— Cum să mă întrebi dacă e mai bine?! Acum muncim cu toții pentru binele comun, nu să îmbogățim o mână de infractori! Succesul nostru nu înseamnă exploatarea altora

și trăim, în sfârșit, într-o societate cu adevărat echitabilă. Echitate! Asta avem acum și este fix ceea ce ne lipsea înainte, dar n-ai cum să înțelegi. Simt că vorbesc cu pereții, dar măcar ăia cred în suveranitate. Toți nenorociții s-au perindat pe la putere doar ca să fure, iar tu spui că era mai bine atunci. Am muncit zi și noapte să redăm poporului nostru libertatea, am dat din coate și am luptat așa cum nu a făcut-o nimeni pentru ăștia ca tine, mama mă-sii! Mi-am sacrificat viața pentru Unire și țara asta!

— Pentru comunism!

Prima reacție violentă. Lovește atât de tare cu pumnul în masă, încât tonul îmi coboară instant. Nu sunt sigură dacă ar mai trebui să continui, nu sunt sigură de ce ar putea să urmeze, dar mă mențin pe poziție.

— Bine, poate nu comunism ideologic vorbind, continui calm. Însă nu-mi poți spune că e diferit, că acum e echitate... Istoria ne-a învățat că modelul pe care îl susții tu nu se... nu se susține. Economia stagnează, inovația dispare, oamenii sunt din ce în ce mai săraci. Singurul lucru pe care regimul tău îl face este să împartă sărăcia în mod egal... Toate încercările de echitate au eșuat, au dus doar la foamete și opresiune.

— Hai, gata! Vorbești numai prostii! Opresiune? Ce opresiune? Nu-mi vine să cred că sunt nevoit să port astfel de discuții puerile cu tine, continuă mai calm. Pot chema poliția, înțelegi? Nu-i greu. Am...

— Linie directă, știu.

— Dacă istoria e așa cum o vezi tu, draga mea, sunt convins că am învățat din greșeli. Unirea s-a înfăptuit complet. Revoluția a fost, este și va fi un succes!

— Prima revoluție a fost un succes, dar a ta, în schimb, o catastrofă.

Îl privesc cum își dă ochii peste cap și își trece mâna pe față, exasperat.

— Singura idee catastrofală este a mea, când m-am gândit că putem avea o discuție civilizată. Nu-mi vine să cred că soția mea gândește astfel de nonsensuri! Am nevoie să înțelegi și, cu această replică, vreau să închidem acest subiect pentru totdeauna.

Își coboară vocea, șoptindu-mi:

— Nu vreau să mai vorbești sau să te mai gândești vreodată la ceea ce crezi că a avut țara asta înainte. Mă auzi? Niciodată în viața ta să nu mai rostești astfel de cuvinte, să ataci partidul sau să ai tu... idei. Dacă te aude cineva, te aruncă în închisoare și acolo putrezești.

Încerc să rămân calmă, dar este pur și simplu absurd.

— Păi și dacă nu e dictatură, de ce să mă ia poliția? Hm?! Suntem în democrație, nu?! Asta zici. Pot să țip cât vreau și ce vreau pentru că avem LIBERTATE!

Se ridică brusc. Înălțimea lui e impunătoare, dar departe de a fi intimidantă. Nu, n-o să renunț.

— Ești incredibilă! Doamne, am mai vorbit despre asta! Tu și restul tinerilor care cred că știi mai multe decât noi. Nu aveți nici cea mai mică idee despre cât de importantă este această schimbare pentru prosperitatea voastră, a tuturor. Este singura soluție reală pentru bunăstarea țării! Noi, cei care am trăit și am muncit înainte, știm ce sacrificii sunt necesare pentru a asigura stabilitatea și prosperitatea. Voi? Nimic! De fiecare dată, muncitorii și oamenii simpli au fost cei...

— Și de unde știi asta? Ai muncit vreodată?

— Mă aduci la disperare! Nu înțelegi absolut nimic! Nimic! Uită-te la mine!

Îmi ridic privirea și încerc să o blochez în ochii lui.

— Să nu mai afirmi niciodată că nu am muncit pentru ceea ce am, pentru unde am ajuns și, la dracu', pentru ceea ce îți ofer acum! rostește cu o furie pe care abia reușește să și-o rețină. Nu uita unde te-am cunoscut. Ascultă-mă, sistemul de care zici se baza pe o constantă instabilitate, plină de sacrificii și durere. Acum totul e stabil, corect și echitabil. Suntem fericiți.

Deformarea obiectivismului pornește din instinct și, de aceea, nu mă puteam baza pe el. Nu aveam încredere în trăiri, căci nu le simțeam personale și nu mă defneau. Chiar și atunci când nu știam cine sunt, aveam în vedere ceea ce nu voiam să fiu.

Trăind într-o stare de nesiguranță, te lovești uneori de frica de a te pune – sau de a fi pus – în fața unor decizii. Nu știam dacă alegerea îmi aparținea și nu eram persoana care să se mulțumească cu argumente raționale. Și nici cea care se uita la fapte, căci puteau fi răstălmăcite atât de ușor. Era o frică de asumare, un caracter ezitant, un mecanism vicios în spate. Evitam zgomotul de fundal. Totul era superficial, dependent.

Rațiunea mi-era manipulată, dovezile proveneau din zvornuri. Propria existență era artificială, într-o stare de distanțare. Autonomia mi-era străină, autenticitatea fabricată la tipar. Eram în siguranță.

Reporter: Cum ai simțit Revoluția?

Anna: Nici nu știu cum să descriu ceea ce am simțit... nu credeam că puteam ajunge în dictatură așa ușor. Poporul

despre care credeam că luptă pentru libertate a votat, de fapt, împotriva ei. Am fost... șocată. Da, cred că a fost un șoc... să văd câți oameni au ieșit în stradă de bucurie, cu steaguri fluturând, cu muzică la maxim... un contrast puternic față de protestele la care participasem eu. Ei se comportau de parcă au fost eliberați de tiranie, iar eu simțeam că am intrat în ea.

Reporter: Cum arăta țara la acel moment? Ce credea familia ta?

Anna: O capcană a istoriei. Eram tânără, aveam doar optsprezece ani la Revoluție... dar mi s-a spus că oamenii și-au pierdut complet încrederea în politică, iar extremiștii s-au arătat împotriva sistemului și au fost văzuți ca... salvatori. Acest concept, „sistemul“, a fost foarte vag definit și nu am reușit să înțeleg cine îl forma. PULS, partidul extremist, spunea că e împotriva lui, împotriva a tot ceea ce era defect și mizerabil, dar nu exprimau cu subiect și predicat... Lumea s-a mai schimbat de atunci, tu n-ai trăit în acea țară și nu știi dacă înțelegi pe deplin ceea ce zic, dar acolo „sistemul“ era compus, de fapt, din fiecare dintre noi. Aveam exercițiul unei tiranii, societatea a rămas cu sechele și traumele dictaturii în care trebuia să te descurci prin mită, relații, furt, ocolirea legilor, iar fundația pe care s-a construit... electoratul, cred că așa îl pot numi, electoratul PULS a fost faptul că eram o țară care abia învăța ce e democrația.

Reporter: Asta i-a îndemnat să voteze un partid extremist? Un sistem atât de bolnav?

Anna: Oamenii au vrut salvatori, au vrut sentimentul de măreție, de putere și... patriotism. Și fix asta au votat. Cred că erau frustrați și obosiți din cauza clasei politice de la acea

vreme. În general, erau așa din cauza situației economice, apoi a venit PULS, care le-a promis că-i va salva. E fascinant cum funcționează extremiștii. Știi, dacă vrei să schimbi un om, ai două opțiuni – îi oferi recompense sau recurgi la amenințări. Extremiștii le-au folosit pe amândouă, dar mai bine decât oricine altcineva. Au început cu promisiuni, cu o vehemență care i-a diferențiat de restul. Apoi, când au câștigat suficientă putere, au trecut la amenințări și represalii. Nu au vrut niciodată doar să conducă – au vrut să domine. Și au ținut de putere cu dinții. S-au pierdut puțin în detaliile democrației, dar s-au întors mai vocali, susținuți, cred, de oameni mai strategici și parșivi, adaptați la noile tendințe și realități. Au vrut puterea și au folosit forța abia când s-au aflat sus ca să-și păstreze poziția. Ai nevoie de crize repetate ca să menții un regim totalitar. Ai nevoie să distragi atenția. Oamenii sunt buni doar pentru a păstra impresia democrației, oricum ștampila nu e importantă. Vechii extremiști se bazau pe ideologie, noii erau lipsiți de substanță, dar au învățat din greșelile trecutului. Când nu merge cu amenințări și recompense, elimini obstacolele care stau în calea succesului. Nu știu... despre extremiștii din preajma soțului meu, inclusiv el... păreau că nu au o ideologie în spate. Acum, la atâția ani distanță, pentru că am mai și citit și îmi mai și amintesc, îmi dau seama că au luat măsuri și de stânga și de dreapta, au susținut oameni și de stânga și de dreapta, fără nicio direcție.

Reporter: S-a identificat electoratul mai mult cu extrema dreaptă?

Anna: Cred că nu s-a mai identificat cu nimeni și nimic, poate de aici și problema... așa cum spuneam, nici nu părea

că noul val e de dreapta. Au aruncat cu reforme, au promis tot felul de lucruri, aveau un amalgam de idei. Mă uitam și la soțul meu... nu credea în Dumnezeu, dar se folosea de el când avea nevoie. După Unire, contradicția ideologică a devenit și mai puternică, dar probabil aveau o identitate simplă de „anti-sistem“ și a fost de ajuns. Până la urmă, asta părea că vor: să dărâme sistemul, să ajungă la putere și de acolo mai vedem... Sunt sigură că planul a fost făcut doar până să câștige președinția, iar de acolo au improvizat. Guvernare aveau, majoritate parlamentară aveau parcă...

Reporter: Ce te-a făcut pe tine să rezisti, să nu crezi în discursul lor?

Anna: Am fost învățată bine... am avut persoane foarte inteligente în viața mea, care credeau, cu adevărat, în democrație, nu în mascote...

Reporter: Persoane din familie? Sau apropiați?

Anna: Poate am greșit și eu. Am intrat în jocul extremiștilor, până la urmă, cât să supraviețuiesc.

Reporter: Până ai plecat din țară?

Anna: Da, da, și până la un punct voiam să fug de regim, dar soțul meu...